

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΟΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου
Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

Ἀδ. ναπλ. ἁσ. ε.σ. καὶ Ὁρθεοζία
ἔδρ. Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σίνεδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ὀρησκεία καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ὑπὸ F. Bettes. — Παρὰ τοῦ τίς ἡ ἀληθὲς ἐρμηνεία περὶ τῆς ῥήσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐξῆδ' ὑνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνθρωπον, ὑπὸ τ' Νεκταρίου Πενταπόλεως. — Μία νέα ἐργασία φωτιστικῆ, ὑπὸ Ἑλλήνος ἱερέως. — Μιχαὴλ Ι. Γαλανός, Ὀμιλία εἰς τὴν εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν. — Σύντομος ἐρμηνεία εἰς τὴν Ἀποστολικὴν περικοπὴν τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς, ὑπὸ Μ. Γ.

Ἡ ὀρησκεία καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι

ΥΠΟ

F. BETTES

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΟΙ ΧΡΗΣΤΙΑΝΟΙ ΚΑΙ Ἡ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΙΓ'.

Καθὼς λέγει ὁ Σολομών, ἕκαστον πρᾶγμα ἔχει τὸν καιρὸν αὐτοῦ, τοῦτο δι' ἀληθείας καὶ διὰ τὸ θαῦμα. Εἰς τὴν ἐπιπόλαιον ἐποχὴν μας, ἥτις διαθίεται τὴν δόξαν τῆς εἰς τὸ νῦν χλευάζει πᾶν, ὅπερ δὲν ἀντιλαμβάνεται, τὸ θαῦμα δὲν θά κατ' ἔχρηστον βεβαίως ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ ὁ Θεὸς δὲν θά ἐρριπτε τοὺς μαργαρίτας τοῦ ἐμπροσθεν τῶν χαίρων. Ἀλλ' ὅταν, εἰς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς, ὡς λέγει ἡ προφητεία, ἡ ἀνθρωπότης, προαισθανομένη τὸ τέλος τῆς, θά συγκλονίζεται ὑπὸ ἀγωνιῶν ἀγνώστων ἕως τότε, ὅταν αἱ οὐράναι καὶ καταχθόναι δυνάμεις θά συγκινηθῶσιν ἐν τῇ προετοιμαζομένῃ διὰ τὸν τελικὸν ἀγῶνα, τότε τὸ θαῦμα θά ἀναφανῇ ἐπιδητικόν, παντοδύναμον, διασχίζον τὸν ὀρίζοντα, ὡς αἱ ἀστραπαὶ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς θυέλλης: αἱ γέροντες σας θά ἰδῶσιν ἑράματα καὶ οἱ νέοι σας ἐνύπνια· θά ᾔη μεγάλα καὶ τρομερὰ σημεῖα εἰς

τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ὁ ἥλιος θά σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θά δώσῃ πλέον τὸ φέγγος τῆς, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, τὰς ὁποίας νομίζομεν ἀδιασείτους καὶ σταθεράς, θά σαλευθῶσι. Καὶ ὅλοι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς θά θρηνήσωσι τύπτουσαι τὰ στήθη τῶν.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ Θεὸς καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἀκόμη δὲν ἐγκαταλείπει ὁρμᾶν τὴν ἀνθρωπότητα· δὲν ἐκτενδρύνει πλέον τὸ πῦρ, ὅπως καταφάγη τὸ δλοκαύτωμα, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, δὲν ἀνίστα νεκρούς, καὶ δὲν πολλαπλασιάζει τοὺς ἄρτους. Ἀλλ' ὁ ἄριστος οὗτος Θεὸς ἐνεργεῖ εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν ἐν θαύμα διαρκές καὶ ἀκατάπαυτον καὶ κατ' ἄλλον τρόπον πολὺ μεγαλύτερον. Ἀπὸ δεκαεννέα ἑκατονταετηρίδων, εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ἀναμεταξύ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πλουσίων, τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν ἰσχυρῶν, τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν απαιτημένων, λαμβάνει τῇδε κἀκεῖσε ψυχὰς ἀπολυτωσίας, κατεργαζομένης καὶ τετυφλωμένης, αἵτινες τὸν περίφρονος καὶ τὸν βλασφημοῦσι, διανοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, μετὰβάλλει τὴν ζωὴν αὐτῶν, τὰς ἀρέτας τῶν, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὴν ἀγάπην τῶν, ἀποπλύνει καὶ συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας τῶν καὶ ἀποτελεῖ ἐξ αὐτῶν κοινωνίαν ἁγίαν.

Καὶ τὰ ζῶντα ταῦτα ἑνὸς καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἅγιοι, οἱ βασιλεῖς οὗτοι καὶ ἱερεῖς κατὰ τὴν Γραφὴν, οἱ κληροῖμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς καινῆς γῆς, βαδίζουσιν ἐπὶ τῆς γῆς συμμεμιγμένοι μετὰ τοῦ ὄχλου, πίνουσι, τρώγουσι καὶ κοιμῶνται, κλαίουσιν καὶ ὑποφέρουσιν ὡς αὐτοί. Ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς τὴν ματαιότητα καὶ ὀλισθαίνουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς αἱ ἀστραπαὶ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς θυέλλης, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοὺς στηρίζει· εἶνε πτωχοί, ἀλλὰ τοῖς ἀνάκει τὸ πᾶν· νομίζονται μορφοί, ἀλλ' εἶνε συνετοί, καθωπλιζόμενοι μετὰ σοφίαν εἰς τὸ θάλας· καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῶν προτατεύουσι τὸν κόσμον, καὶ ἀποσοδοῦσι καὶ ἀποτρέπουσι τὴν θεομηνίαν διὰ τῆς μεσιτείας τῶν. Ἐνθ' δὲ μένουσι νεκροὶ διὰ τὸν κόσμον, ἡ ζωὴ τῶν εἶνε κεκρυμμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Θεῷ. Τέκνα τοῦ χρώματος, φιλοῦσι μετὰ τὸν παντοδύναμον Θεόν, καὶ Αὐτὸς

τοὺς ἀκούει, τοὺς ἀποκρίνεται, καὶ τοὺς εἰσακούει, καὶ ἔταν ἡ θλίψις, ὁ πειρασμός καὶ ὁ θάνατος, ὁ βραχὺς τῶν τρώων, ἐπισκώψουσιν ἐπ' αὐτοὺς, τοὺς βλέπει τις μαιδιῶντας διὰ μέσου τῶν θαυμάτων καὶ ἀποθνήσκοντες εὐτυχεῖς, ἐνθ' εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις ὁ λοιπὸς κόσμος, καταληφθεὶς ὑπὸ φρίκης, ἀπελπίζεται. Ἐάν τοῦτο δὲν ᾔνε θαῦμα, τί ἄλλο εἶνε λοιπὸν;

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦτο θαῦμα ὑπερτερεῖ τόσον τὸ θαῦμα τὸ ἐξωτερικόν, ὅσον ἡ γέννησις ἐνὸς αἰωνίου ἀγγέλου εἶνε ὑπερτέρα τῆς γεννήσεως ἐνὸς σώματος θνητοῦ, τὸ ὅποιον διαρκεῖ ὀγδοήκοντα μόλις ἔτη. Ἰκέτευσον τὸν Θεόν, σὺ, ὅστις διστάζεις ἀκόμη, ὅπως τὸ ἐνεργήσῃ ἐν σοί. Τότε δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἀνάγκην νὰ ἰδῇς ἀνάστασιν νεκρῶν, διὰ νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸ θαῦμα, διότι θὰ τὸ φέρῃς καθ' ἑαυτὴν ἐν σοί, καὶ θὰ καταγέλῃς τὰς κενὰς φράσεις ἐκείνων, οἵτινες τὸ ἀρνοῦνται, διότι δὲν τὸ ἐγνώρισάν ποτε.

Ἡ ἀρνήσις τοῦ θαύματος εἶνε ἀρνήσις ὅλης τῆς Βίβλου, ἥτις θεμελιούται ἐπὶ τοῦ θαύματος καὶ εἶνε πλήρης αὐτοῦ. Τοῦτο δὲν χρῆζει ἀποδείξεως, καὶ οἱ μὴ ἀποδέκτοντες εἰς αὐτὸ τὴν προσήκουσαν σημασίαν δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς σοφοὶ ἄνθρωποι. Ἐν ἐκ τῶν δύο : ἢ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, περὶ τῶν ὁποίων αὕτη ἡ Βίβλος μᾶς ἐμπεῖ, καὶ οἵτινες τὴν ἐξαψαν, ἐπίστευσαν εἰς τὸ θαῦμα, ἢ δὲν ἐπίστευσαν. Ἐάν ἐπίστευσαν, ἦσαν, κατὰ τοὺς ἀρνήτας τοῦ Βιβλικοῦ θαύματος, παρὰ τὴν λαμπράν καὶ ὑψηλὴν ἡθικὴν των, κεφαλὰι πλέον ἢ ἀσθενεῖς καὶ ὑπελβάνοντες τὰ θαῦματα τὰ ἀπλούστερα καὶ φυσικώτερα γεγονότα, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἁπλῶς καὶ εἰς περιστάσεις ἀμφιβολίας, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐκαστοτε. Ἀλλὰ τότε δὲν δύνανται ἐπὶ πλέον νὰ γείνῃ λόγος περὶ ἐμπνεύσεως ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Διότι τὸ λέγειν ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῖς ὑπαγορεύειν εἰς πᾶσαν σελίδα μύθους παραλόγους, εἶνε βλασφημία, καὶ ἡ Βίβλος δὲν εἶνε πλέον ἢ συλλογὴ ποιητικῶν στίχων, παραδόσεων παλαιῶν, ὑπανθίστων ἀτυχῶς ὑπὸ ἀξιοθρηνητῶν δεισιδαιμονιῶν. Τότε αὕτη, ἀφιμενῶν κατὰ μέρος ὥραιον τινῶν ἡθικῶν ἀκρίβειαν, δὲν ἔχει ἢ ἀπλοῦν τι ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον, καὶ εἶνε παράλογον τὸ ἀποδίδειν εἰς αὐτὴν κύρος θρησκευτικόν.

Ἡ ἑτέρα ἐκδοχὴ εἶνε ὅτι οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν ἐπίστευσαν οὐτε οἱ ἴδιοι εἰς ὅσα ἔλεγον. Καὶ ἀναφέροντες εἰς ἡμᾶς περὶ θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρεμύρμωναν ἐπιτήδεις τὰ γεγονότα, μεταχειριζόμενοι τὸν μῦθον συμβολιστικῶς, οὕτω δὲ παρίστανον ὡς ἀληθείας διηγήσεις ὡς αἱ τῶν χιλιῶν καὶ μίαις νυκτῶν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἐπὶ βαρύτερον. Διότι ἡ Γραφή, τὸ λέγει ἡ ἰδία, δὲν θέλει νὰ ᾔνε βιβλίον διὰ τοὺς σοφοὺς, οὐτε διὰ τοὺς πεπαιδευμένους καὶ περαιομένους, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον. Αὕτη δὲ συνίσταται κυρίως καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀπαιδευτῶν, καὶ ἀκόμη ἀπὸ περισσοτέρων χιλιάδας παιδῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ ἀποθνήσκει εἰς μικρὰν ἡλικίαν. Τὸ νὰ βεβαιώνῃ τις λοιπὸν μὲ τὸ μᾶλλον φυσικὸν καὶ αὐθεντικὸν ὅρος εἰς τὰς ἀγνάς ταύτας ψυχὰς, αἱ ὁποῖαι πιστεύουσιν

ἀπλῶς καὶ τιμῶς εἰς ὅσα ταῖς λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐπολλαπλασίασε τοὺς ἄρτους, ἀνέστη νεκρός, ἐννοῶν θῆθεν συμβολιστικῶς διὰ τούτων ἄλλα, δὲν εἶνε πλέον δεισιδαιμονία μόνον, καὶ οἱ διαπρέξαντες τοῦτο, ἂν ἀληθῶς τὸ διέπραττον, δὲν θὰ ἦσαν εἰ μὴ φῦλοι ἀπατεῶνες. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω αὖθις, ὅτι ἡ τὸ θαῦμα ὑφίσταται, ἢ δὲν εἶνε λόγος τοῦ Θεοῦ ἡ Γραφή, ἢ ἀπευθυνόμενη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ περιέχουσα τὴν ὁλήσιν του καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Πνεύματος του.

Τὸ ἀρνεῖσθαι τὸ θαῦμα εἶνε ἀρνεῖσθαι τὸν Θεόν. Θεός, ὅστις εἶναι ἀμετακλήτως δεσμευμένος ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοῦ νόμου, ὅστις δὲν δύναται οὐτε νὰ ποιήσῃ οὐτε νὰ καλλιστεῖται τὰ πλάσματά του, ὅστις δὲν εἶνε ἀπειρος εἰς τὴν διάνοιάν του, ὅστις δὲν ὑπερτερεῖ ὅλας τὰς ἀντιλήψεις μου, καὶ δὲν δύνανται εἰς πᾶσαν στιγμήν νὰ με ἐκπλήξῃ καὶ ἐκθαμβώσῃ μὲ ἐν νέον πλάσμα ὑψηλότερον καὶ θαυμαστότερον. Θεός, ὅστις δὲν ἐδημιούργησεν ἢ ἐν ἀριστουργήματι, καὶ περιορίζεται εἰς τὸ νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ τὸ ἀντιγράψῃ πάντοτε, δὲν εἶνε οὐτε μέγας ἀριστοτέλης. Θεός, ὅστις δὲν δύνανται, ἐάν θέλῃ, νὰ σταματήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὴν γῆν εἰς τὴν πορείαν των, χωρὶς νὰ πάθῃ τι οὐτε ἐν ἐκ τῶν ἀτόμων των, ὅστις δὲν δύνανται νὰ ζωογονήσῃ σπόρον τινὰ ἢ πτώμα τι, καὶ νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς ἑαυτὸ παραυτίκα τὸ νεῦμα, τὸ ὅποιον εἶχε δώσει, ὁ ὅποιος δὲν δύναται νὰ κάμῃ, ὥστε νὰ μὴ πνίγῃ τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἐδημιούργησε, καὶ νὰ μὴ καίῃ τὸ πῦρ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθὲν, εἶνε εἰς Θεός ἀδύνατος καὶ ἀξιοκαταφρόνητος.

Θεός, ὅστις, ἀγαπῶν με, δὲν δύναται νὰ μοι ἐνδείξῃ τὴν ἀγάπην του, νὰ ἀποκριθῇ εἰς τὰς κραυγὰς μου, νὰ εἰσακούσῃ τὴν προσευχήν μου, διότι αὕτη θὰ ἠνώχλει τὸ σῶμα του, εἶνε Θεός, ὅστις δὲν μ' ἐνδιαφέρει. Τὸ νὰ λέγωμεν, ὅτι ὁ Θεός εἶνε ἀγάπη, καὶ ἔπειτα νὰ ἀρνώμεθα τὸ θαῦμα, εἶνε ἀντίφασις· διότι τί εἶνε ἀγάπη, ἥτις δὲν εἶνε ἐλευθερία νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν της; Ἐάν ἡ εἰμαρμένη τὴν δεσμεύῃ, τότε δὲν θὰ με τιμωρῇ, οὐτε θὰ με ἀνταμείβῃ. Ἐάν ἡ παράκλησίς μου δὲν συγκινή τὸν Θεόν, ἡ ἁμαρτία μου δὲν θὰ τὸν ἐξοργίσῃ, καὶ τότε δὲν ἔχω παρὰ νὰ διακαονοῖσω τὴν ζωὴν μου συμφῶνως πρὸς τοὺς νόμους τῆς ἑλπίδος, τοῦ φωτός, τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ τῆς ἐξελίξεως, διὰ νὰ δύναμαι νὰ ἐμπαίξω αὐτὸν καὶ τὴν ὀργὴν του. Θεός, ἐπὶ τέλους, ὅστις δὲν δύναται τίποτε καὶ δὲν θέλει, ὅστις δὲν ἠκούει καὶ δὲν ἀμείβει, ὅστις δὲν δύναται νὰ φρονέῃ τοὺς ἐχθρούς του, καὶ νὰ εὐεργετῇ τοὺς φίλους του, εἶνε ἐν ἀσθενέστερον καὶ ἐλασιώτερον ἀκόμη καὶ ἀπ' ἐμέ· διότι ἐγὼ εἶμαι ἐλεύθερος, καὶ αὐτὸς δὲν εἶνε· ἐγὼ θέλω, αἰσθάνομαι, βλέπω, ἀκούω, ἐμπεῖω, εὐεργετῶ ὅσους ἀγαπῶ, καὶ κακοποιῶ ὅσους μισῶ, καὶ ἐάν δὲν δύναμαι νὰ δημιουργήσω, τοῦλάχιστον δύναμαι νὰ φρονέσω. Πᾶς θὰ ἐλάτρευον λοιπὸν ἀκόμη ταύτην τὴν εὐτελῆ θεότητα, ἥτις δὲν μοι ἐμπνέει παρά οἶκτον; Καὶ λέγω οὕτω, διότι δὲν θὰ ἠθελον νὰ ἦμαι Θεός τοιαύτης ἡλικίας!

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΙΣ Η ΑΛΗΘΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Περὶ τῆς ρήσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «ὅτι δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα».

(Ἰερ. ε'. 33).

Ἀφοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐγνώρισεν τοῖς Ἑβραίοις τὸν μυστικὸν χαρακτῆρα τοῦ γάμου καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὅτι ὁ Γάμος εἶνε μέγα μυστήριον καὶ ἐδειξε τὴν ἀναλογίαν τοῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου πρὸς τὴν ἑνωσιν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔταξε τὸν ἄνδρα, ἵνα, κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ᾖ κεφαλὴ τῆς γυναίκας, καθ' ἣν ἀναλογίαν ὁ Χριστὸς εἶνε κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐδίδασκεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνὴ ἐπίσης κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν εἰσιν ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεύμα ὡς μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶνε σῶμα Χριστοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς ὡς οἰκεῖαν ἑαυτοῦ σάρκα, συνιστᾶ καθ' ἑαυτὸν ἑκαστον τῶν ἀνδρῶν οὕτω νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ὡς ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν Ἐκκλησίαν.

Τελειότεραν ἀγάπην τῆς ἀγάπης ταύτης ἦτο ἀδύνατον νὰ συστήσῃ ὁ Ἀπόστολος πρὸς τὸν ἄνδρα. Διὰ τῆς συστάσεως ταύτης οὐ μόνον ἀνῴψισε τὴν ἀγάπην εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῆς περιωπὴν, ἀλλὰ καὶ ἐξηγείσκει καὶ ἀπεπνεύματωση καὶ ἡγάσσε. Μετὰ τὴν σύστασιν ταύτην πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς σχέσεως τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης, καὶ μετὰ τὴν ἀναγωγὴν τοῦ γάμου εἰς περιωπὴν καθαρῶς ἱερὰν καὶ πνευματικὴν καὶ τὴν διατύπωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, μεταβαίνει εἰς τὴν διατύπωσιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν καθηκόντων τῆς γυναίκας πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα. Ταῦτα δὲ πάντα διατυπῶν διὰ τῆς ρήσεως ταύτης· «ὅτι δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα».

Ἡ ῥῆσις αὕτη, μετὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Παύλου περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καὶ περὶ τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος φόβος οὐδὲν δύναται νὰ ἐκφράξῃ τὸ φοβερὸν καὶ τὸ ἐκδεικματικὸν τὴν γυναῖκα. Ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ ἀγαπᾷ καὶ συνάμα φοβεῖται τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς σωτῆρα καὶ κεφαλὴν αὐτῆς. Ὁ φόβος οὗτος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν γεννᾶται ἐκ τῆς πολλῆς ἀγάπης πρὸς τὸν ἀγαπήσαντα αὐτὴν καὶ ἐκφράζεται καὶ ἐκδηλοῦται ὡς ἄκρα πρὸς αὐτὸν εὐλάβεια, ὡς εὐλάβεια πρὸς τὰς ἑαυτοῦ ἐντολάς, ὡς ὑποταγὴ ἄκρα πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς προθυμία πρὸς ἐπαρέσκεψιν αὐτοῦ. Ἡ ἀγάπη αὕτη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν σωτῆρα ἐκδηλοῦται ὡς φόβος μὴ ὑπολειφθῇ ἐν τινὶ καὶ ἐκπέσῃ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ἀναξία ταύτης δεικνυμένη. Τοιοῦτος ὁ ἀγάπης πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν φόβος. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐννοίαν καὶ σημασίαν ὁ Ἀπόστολος γράφει ἵνα ἡ γυνὴ φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Διὰ τῆς ῥήσεως ταύτης ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐζήτησε τὴν σύμφωνον τῶν δεσμῶν τῆς συζυγικῆς ἀγάπης· διότι

ὡς ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φόβος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν προσφιλεστέραν αὐτὴν ὡς νύμφην τῇ νυμφίῳ Χριστῷ ποιῶσιν, οὕτω καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φόβος τῆς γυναίκας πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα προσφιλεστέραν αὐτὴν αὐτῷ ποιῶσιν. Ὅτι ὁ φόβος οὗτος οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὸν ὑπονοούμενον φόβον ὑπὸ τινῶν κυριῶν τῶν μειδιῶν κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναγνώσεως τῆς περιτοπῆς ταύτης ἐν τῇ μυστηρίῳ τοῦ γάμου, καὶ ὅτι οὗτος εἶνε ἱερός, ἁγνός καὶ δίκαιος, καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται οὗτος εἰς τὰς γυναίκας ὡς θεία ἐντολὴ διὰ τὴν ἑαυτῶν εὐτυχίαν καὶ αἰώνιον εὐδαιμονίαν καὶ τὸν ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον τῆς κοινῆς ἀγάπης θελομένη ἀποδεικνύει.

Περὶ φόβου.

Ὁ φόβος εἶνε ἐμπνέον συναίσθημα τῷ ἀνθρώπῳ. Τὸ συναίσθημα τοῦτο ἐκδηλοῦται ὡς δειλία, ὡς δέος, ὡς τρόμος ἐν περιστάσεσιν, ἐν αἷς ἀπειλεῖται κίνδυνος ζωῆς. Ἐπίσης ἐκδηλοῦται τὸ συναίσθημα τοῦτο ὡς ταραχὴ καὶ ἀνησυχία ἐν περιστάσεσιν, ἐν αἷς ἀπειλεῖται ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς ἢ περιουσίας τοῦ ἀνθρώπου δικαίως ἢ ἀδίκως.

Ὁ βαθμὸς τῆς μετρίως ἢ ἐλάσσονος ἐκδηλώσεως τοῦ φόβου ἢ τῆς ταραχῆς καὶ ἀνησυχίας εἶνε ἀνάλογος ἢ τῷ μεγέθει τοῦ πραγματικοῦ κινδύνου ἢ τῷ μεγέθει τῆς διεγερθείσης φαντασίας. Τὸ συναίσθημα τοῦ φόβου ἐνίοτε ἐκδηλοῦται καὶ ἐν περιστάσεσιν, καθ' ἃς οὐδὲν μὲν τὸ πραγματικὸς ἀπειλούμενος καὶ διακινδυνεύον καθ' ἣν ὥραν ὁ ἄνθρωπος κατέχεται ὑπὸ τοῦ συναίσθηματος τοῦτο, προκύπτει ὅμως ἐξ ἰνδοχόμενου ἐν τῷ μέλλοντι κινδύνου, δυναμένου νὰ προέλθῃ ἐξ ἀμελείας ἡμῶν εἰς τὴν προσφιλῶν ἡμῶν ὑποκειμένων. Τὸ συναίσθημα τοῦτο ἐκδηλοῦται ἢ ὡς ἄκρα ἀγάπη πρὸς τι ἢ ὡς ἄκρα εὐλάβεια ἢ ὡς ἄκρα φροντίς ἢ ὡς ἀδιάλειπτος μέριμνα. Κατὰ ταῦτα ὁ φόβος, ὡς διαφόρως ἐκδηλούμενος κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ κατὰ διάφορα γεγονότα αὐτὸν αἰτία, ἀνάγκη καὶ διαφόρως νὰ χαρακτηρίζεται. Ὅθεν ὁ μὲν φόβος ὁ ἐκδηλούμενος ὡς δέος ἢ δειλία ἢ τρόμος, δύναται νὰ δομασθῇ φυσικός, ὁ δὲ φόβος ὁ ἐκδηλούμενος ὡς ταραχὴ καὶ ἀνησυχία, ὡς καὶ ὁ φόβος ὁ ἐκδηλούμενος ὡς ἀγάπη καὶ εὐλάβεια, δύναται νὰ κληθῇ ἡθικός. Ἀρα ὁ φυσικός φόβος διαφέρει τοῦ ἡθικοῦ φόβου κατὰ τὰ διεγείροντα αὐτὸν αἰτία.

Ὁ φυσικός φόβος εἶνε πάντοτε ἀδιάβλητος καὶ κατατάσσεται μετὰ τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν, ὡς μίαν μόνον ἔχων ἀπορροήν νῦν κινδύνον τῆς ἀπωλείας τῆς ζωῆς. Ὁ ἡθικός φόβος δὲν εἶνε πάντοτε ἀδιάβλητος· διότι εἶνε διπλούς ὡς προσερχόμενος ἀπὸ διάφορα κατὰ τὸ ποῖον ἡθικὰ αἰτία τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ μίσους. Ὡς δὲ ἐναντιώματα τὰ γεννῶντα αὐτὸν αἰτία, ἐναντιώματα καὶ οἱ χαρακτῆρες αὐτῶν. Ὁ μὲν φόβος ὁ ἐκ τῆς ἀγάπης γεννόμενος εἶνε ἱερός, ἁγνός καὶ δίκαιος, καὶ ἐκδηλοῦται ὡς εὐαίσθησία ψυχῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγαπώμενου προσώπου, ὡς μέριμνα, ὡς πρόνοια καὶ ὡς περὶ αὐτοῦ φροντίς. Ὁ ἱερός αὐτός φόβος ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Θεοφυλάκτου ὡς ἐπίτασις εὐλαβείας λέγοντος «ὁ φόβος (ὁ ἱερός) ἐπίτασις ἐστὶν εὐλα

θείας ὡς πρὸς καὶ εὐλάβειαν συνεισπληνόμενος φόβος» καὶ αὖτις ἀφόβος ἐστὶν αἰδώς καὶ εὐλάβεια καὶ ἐπιτεταμένη τιμή. Ὁ Οὐκουμενίος λέγει περὶ τοῦ φόβου τούτου τὰ ἑξῆς: «φόβος τελειωτικός δέους μὲν ἀπῆλλακται, διὸ καὶ ἀγνός εἶρηται καὶ διαμμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος» καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ ἡ λέξις φόβος πολλάκις λαμβάνεται ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας καὶ δι' αὐτῆς ἐκφράζεται ὁ φόβος πρὸς τελείαν ἐπίγνωσιν καὶ οἰκείωσιν τοῦ Θεοῦ. Ὁ φόβος δ' ἐν τοῦ μίσους εἶνε φόβος ἐναγής καὶ ἐκδηλούται ὡς ἀποτροπὴ καὶ ἀπέχθεια πρὸς τινα, ὡς ἀδιαφορία καὶ ὡς ἐχθροπάθεια. Περὶ τοῦ φόβου τούτου ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει: «Τὸ ἕτερον εἶδος τοῦ φόβου μετὰ μίσους γίνεταί· ὃ δούλοι δεσπότης κέχρηται χαλεποῖς».

Ὁ ἱερός φόβος εἶνε ὁ φόβος ὁ πρὸς τὸν Θεόν, ὁ φόβος ὁ πρὸς τοὺς γονεῖς, ὁ φόβος ὁ πρὸς τὸν σύζυγον καὶ ὁ φόβος ὁ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἀνθρωπίνους νόμους, καὶ πηγάζει ἐκ τῆς ἀγάπης.

Ὁ ἐναγής φόβος εἶνε φόβος κολάσεως. Τούτον φοβοῦνται οἱ παραβάται τῶν θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων νόμων. Οὗτος πηγάζει ἐκ τοῦ πονηροῦ συνειδήτος. Ἡ Ἐκκλησία συνιστᾷ τοῖς ἑαυτοῖς τέκνοις τὸν ἱερόν, τὸν ἀγνόν καὶ ἅγιον φόβον. Τούτον τὸν φόβον συνιστᾷ καὶ πρὸς τὴν ἐρχομένην εἰς γάμου σύζυγον, καὶ ὑπὸ νόμον ἥθικόν νόμον τεθειμένην γυναῖκα. Ζητεῖ δὲ τοῦτο διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς τῆς γυναίκος.

Ὁ ἱερός φόβος ἀπαθὴς ὢν οὐδὲν ἐπαπειλεῖ τὸ δεινόν. Ὁ φόβος οὗτος ὡς συναίσθημα ταυτίζεται τῇ ἀγάπῃ εὐλάβειαν ἐπὶ τῇ ψυχῇ ἐμποῖεν, ἵνα μὴ διὰ τὴν τῆς ἀγάπης παρρησίαν εἰς καταφρόνησιν τοῦ ἀνδρὸς ἔλθῃ, ὡς λέγει πατήρ τις: Ὁ ἥθικὸς ἀγνός φόβος εἶνε ἐν ἐκ τῶν ἐπτά χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὃν ἡ Ἁγία Γραφή δνομίζει φόβον Θεοῦ. Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἡ ἄκρα δικαιοσύνη χαρακτηρίζεται ὡς φόβος Θεοῦ· ἀνὴρ δίκαιος φοβούμενος τὸν Κύριον. Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Δεκαλόγῳ εἶνε ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀρχὴ σοφίας. Ὁ υἱὸς Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει: «Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου οἶόν τι πρῶτον σπάργανον» καὶ σοφία τὸν φόβον ὑπερβάσκει καὶ εἰς ἀγάπην ἀναδιείσκει Θεοῦ φίλους ἡμᾶς καὶ υἱὸς ἀντὶ δούλων ἐργάζεται» καὶ ὁ Σιράχ λέγει: «Στέφανος σοφίας φόβος Κυρίου ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ υἱεῖαν ἰστέως» (κεφ. α', 15). Τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ οἱ ἅγιοι πατέρες καλοῦσιν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν· «φόβος Θεοῦ ἀγάπη πρὸς αὐτόν ἐστίν· ἀγάπη δὲ σειράς τις, ἥ ἡ μὲν τῶν ἀρχῶν ἐκέρχεται τῆς τοῦ ἀνθρώπου καρδίας, ἡ δὲ ἑτέρα ἀπτεταί τῆς τοῦ Θεοῦ χειρὸς ἔκλοντος αὐτόν· αἰ πρὸς τὸν αὐτοῦ φόβον». Καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος λέγει: «σωτήριος ὁ φόβος καὶ ἁγιασμοῦ ποιητικός ἐστίν».

Ὁ ἱερός οὗτος φόβος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ταυτίζεται πρὸς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τινα. Οὕτως ἐνόησαν καὶ ἠρμήνευσαν οἱ ἐρμηνευταὶ καὶ μεταφρασταὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐν τῇ ἐν Ὁξωνίᾳ ἐκδόσει τῆς

λατινικῆς μεταφράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὁ ἐν κεφ. ε. 33 στίχ. τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς μεταφράσθη «Πλὴν καὶ σὺ οἱ καθ' ἑνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἀγαπᾷ ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ὡς ἑαυτὴν τὸν ἄνδρα». Ἐν τῇ λατινικῇ μεταφράσει φέρεται ὡς ἑξῆς: «uxor autem videto, ut timeat virum». Τὸ timeo ἐνταῦθα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς μεταφράσεως τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ εὐλαβεῖσθαι. Ἐν τῇ γαλλικῇ μεταφράσει τῶν Παρισίων μεταφράζεται «que la femme respecte son mari». Ἐν τῇ ἰταλικῇ μεταφράσει «ed altresì la moglie riverisca il marito». Ὑπὸ ταύτην τὴν ἐννοίαν τὸν στίχον τούτον ἀπασαι αἱ εὐρωπαϊκαὶ γλώσσαι μετέφρασαν. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑβραϊκῇ γλώσσῃ ὁ φόβος πρὸς τὸν Θεόν ἐρμηνεύεται ὑπὸ τῶν ἐρμηνευτῶν φόβος ἐκ σεβασμοῦ, ἐξ εὐλαβείας· ὡς ὁ ἐν τῇ Λευϊτικῇ 19. 3 στίχ. «θέλετε φοβεῖσθαι ἕκαστος τὸν μετέρα αὐτοῦ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ» ἐρμηνεύεται, θέλετε σέβασθαι καὶ εὐλαβεῖσθαι· καθὼς καὶ ὁ ἐν χωρίῳ Ἰησοῦ Ναυῆ δ. 14 στίχ. «καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦν Ναυῆ) καθὼς ἐφοβοῦντο τὸν Μωϋσῆν, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ» ἐρμηνεύεται ὑπὸ τῶν λεξικογράφων τοῦ ἑβραϊκοῦ καὶ ἑλληνικοῦ λεξικοῦ M. N. Ph. Sander καὶ M. I. Trenel «comme ils avaient respecté Moïse». Ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀπαντᾷ καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὑπὸ ταύτην τῇ σημασίᾳ ἐκράσθη τὸ ἑξῆς καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καθ' οὗ ἐπιτίθενται λίαν ἀδίκως αἱ κυρίαι, τὰς οποίας οὗτος εἰς μεγάλην ὑψώνει περιωπὴν. «Ὡστε τὰ αἵτια τῶν διαζυγίων οὐχὶ ἐκ τούτου τοῦ φόβου τοῦ ὑπὸ τοῦ Παύλου διδασκομένου προέρχονται, ἀλλ' ἄλλα γὰρ δέον νὰ ζητηθῶσι· ἴσως ἴσως εἰς τὴν ἑλλείψιν τοῦ ἱεροῦ τούτου φόβου».

Τῇ 7 Νοεμβρίου 1902.

† Ὁ Πενταπόλεως Νεκτόριος.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΡΤΑΣΙΑ ΦΩΤΙΣΤΙΚΗ

Πρὸ ἐνός καὶ ἡμίσεως ἔτους Ἑλληνίδες τινὲς τῶν Ἀθηνῶν κάτοικοι συνέστησαν σύλλογον ἱερὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἡ Ἀναστάσις». Κύριον σκοπὸν αὐτοῦ ἔθεντο τὴν περὶ βελτιώσεως τοῦ ἱεροῦ κλήρου φροντίδα καὶ τὴν συνδρομὴν πρὸς τοὺς ἱππάρχους τῶν Ἀθηνῶν ἐφημερίους ἱερεῖς.

Πίστις θεησκευτικῆς διγῆς καὶ φιλοπατρίας εἶνε τὰ ἐλατήρια τὰ κινούντα τὰς ὀλίγας ταύτας Ἑλληνίδας εἰς τὴν τοιαύτην φροντίδα ὑπὸ τὴν συναδελφικὴν πρωτοβουλίαν καὶ πρωτανέργειαν τῆς κ. Ἀντωνίας Ἰωάννου Μπότσαρη. Ἡ μέχρι τοῦδε ἐργασία τοῦ συλλόγου ἀποδεικνύει τὰ τοιαῦτα τῶν Ἑλληνίδων τούτων συναίσθημα. Βεβαίως εἰς τοὺς ὀλιγοπύλους καὶ τοὺς μὴ γινώσκοντας τὴν ἐν τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ ἄξιαν τῆς γυναι-

κὸς ὡς μητρός ἐννοουμένης παράδοξον καὶ ἄστον θὰ φαίνεται, ὅτι Ἑλληνίδες μητέρες δικαιοφύρονται διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατὰ τῆς πρὸς τὸν κλῆρον ἀδιαφορίας καὶ ζητοῦσι νὰ συντελέσωσι τὸ ἑφ' ἑαυταῖς εἰς τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ· ἀλλ' ἡμεῖς θεωροῦμεν τοῦτο πολὺ παρήγορον καὶ πληροφοροῦμεθα μίαν εἰς φορὰν, ὅτι ἡ Ἑλλάς μεθ' ὅλης τῆς λυπηρᾶς περιπετείας αὐτῆς ἐξυκολουθεῖ νὰ ᾔνη χώρα ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, διότι τοὺς μάρτυρας τῆς ἀληθείας καὶ τοὺς ὑπερμάχους τῆς κτίσεως δὲν ἔχει μόνον μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν γυναικῶν.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ συλλόγου δὲν ἐστέθησαν εἰσέτι ὑπὸ ἐπιτυχίας τινος ὅσον ἐπὶ τὴν λίσαν τοῦ ἐφημεριακοῦ ζητήματος οὐτε ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς νὰ ἀξιόσωμεν παρὰ τῶν Ἑλληνίδων τοῖσι τὴν λίσαν ἐνός τοιούτου ζητήματος ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσαν εἰς τοὺς ὑπεύθυνους ἰατροῦς· ἀλλ' εἰς τὴν προαίρεσιν ἀποβλέποντες τὸ τόλμημα ἐπιμεροῦμεν, καὶ τὴν διάθεσιν ἐξατάζοντες τὴν Πατρίδα ἡμῶν συγκαίρομεν, διότι οἱ ἐλκετοὶ τοῦ Χριστοῦ τόσον παρὰ τοῖς ἀνδράσι ὅσον καὶ παρὰ ταῖς γυναῖξιν δὲν ἐξέλιπον.

Ἡ ἀπὸ Θεοῦ ἀρχὴ τοῦ συλλόγου τούτου ἐκτὸς τῆς διὰ τὸ ἐφημεριακὸν ζήτημα φροντίδος ἐξεδιήλθη εἰς τὴν ἐκδοσιν μνημείου θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιδικίου πρῶτον, καὶ εἰς τὴν ἱδρυσιν Κυριακοῦ κηρύγματος δευτέρου.

Ἐν τῷ περιοδικῷ, τοῦ ἱεροῦ τὸ τρίτον φύλλον ἐχομεν ἀνὰ χεῖρας, εὐρίσκουμεν εἰς μέγα βαθμὴν τὴν χριστιανικὴν ἀφελότητα καὶ εὐκρινεῖς τὴν περὶ τοῦ θεοδόξου θρησκευτικοῦ φωτισμοῦ ἐνδιαφέρον. Αἱ γράφουσαι φαίνονται, ὅτι γράφουσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὅπως αὕτη ἐννοεῖται εἰς τὰ θεοδόξα δόγματα αὐτῆς καὶ εἰς τὰς θεοδόξους παραδόσεις τῆς, καὶ ὅτι εἶνε ἐντελὴς ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῆς ξενίζουσας θρησκευτικῆς ἐλευθεροφροσύνης, εἰς τὴν ὅποιαν ἀρέσκονται πολλοὶ παρ' ἡμῖν ἐπιπόλοισι γράφουσιν Ἑκκληνίδες.

Ἐν ἄρθρῳ θαυμασίῳ χαρακτηρίζον τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ὑπὸ τὸν ἄνδρα αὐτῆς ὑποταγῇ καὶ τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ μὴ εἶναι τύραννος τῆς γυναικὸς καὶ ἐν τῷ ἔχειν ἐντίμησιν καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτὴν οἶαν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τοῦ Παύλου διδάσκει· ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Θεοῦ Χρυσόστομου περὶ τῆς τοῦ οἴκου εἰρήνης· ἐν ἀπόσπασμα Βυζαντινοῦ συγγραφέως περὶ τοῦ Ἑλληνοπρεπτοῦς φέρεσθαι· ἐν ποιημάτων πίστεως, εἰς τοῦ ὁποῦ τὴν ἀπλότητα εὐρίσκειται τὸ μυτηριώδες βάθος καὶ τὸ ἀνέρικτον ὕψος τῆς χριστιανικῆς πίστεως· ὀλίγα σκέψεις βαθέως ἥθικοῦ συναίσθηματος εὐσεβείας· ὀλίγα περὶ τῆς κατὰ τὴν ἱερὴν παράδοσιν νηστείας τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς καὶ τῆς τῆς κατὰ ταύτας προσευχῆς· δύο ζωντανὰ διηγήματα, ἐν πρῶτῳ τυπὸν καὶ ἐν ἱστορικῶν ἐν ἄρθρῳ περὶ ἀποστολικῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς οὐλομένης παρ' ἡμῶν μιμήσεως ταύτης· ὀλίγα περὶ τῆς οἰκίας Εὐφροσύνης, ὡν προσιθεται τὸ ἀπολυτίκιον τῆς δόξης ἀρετῆς περὶ τῆς πρωτομάρτυρος καὶ ἱσαποστόλου Θεόκλητος· καὶ τὸ ὅλον νομίζετε, ὅτι ἐγγράφω κατόπιν χριστιαν-

νικῆς προσευχῆς ἀρχαιοπρεποῦς, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ λιθωνοτὸς ἐνώπιον τῶν ἁγίων Βικόνων καίμενος ἐκφράζει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν θερμὴν πίστιν καὶ τὴν ἀοιδόσιαν ἐλπίδα.

×

Ἀπλᾶ, πενιχρὰ ἴσως διὰ τὰς αὐτοδιαφημιζομένας ἀθρήσκους φιλοσοφίας, ἀλλὰ γνήσια Ἑλληνικὰ περὶ Ἑλληνίδων προκειμένου, καὶ ἐν τούτῳ μεγάλη καὶ ὑψηλὰ καὶ ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἀπὸ τὰς κεναλογίας, ἐν αἷς ἡ ψυχὴ μιᾶς δημοσιογράφου ἐν Ἀθήναις ἀποδεικνύεται χάριν τοῦ Περθενοῦ καὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑλευσίως εἰδωλολάτρης ! ! !

Ἐν τῷ δευτέρῳ, δηλ. ἐν τῷ Κυριακῷ κηρύγματι, ἀποδεικνύονται αἱ εὐσεβεῖς φιλοπατρίδες Ἑλληνίδες ἐμμένονσαι σταθεραὶ εἰς τὴν κατὰ δύναμιν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος αὐτῶν. Τὸ πρόγραμμα τῶν «θερησκευτικῶν τοῦ Ἑθνικοῦ φωτισμοῦ διὰ ἱερῶν ἐναγείων καὶ εὐπαιδεύσεως. — Τοῦτο ἀπασχολεῖ αὐτάς, ὅπως ὅλους τοὺς ἀληθῶς εὐσεβεῖς καὶ φιλοπατρίδας Ἑλλήνας κληρικούς καὶ λαϊκούς.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι προσεχῶς λύεται τὸ ἐφημεριακὸν ζήτημα, εἶνε πάλιν ζήτημα ἐν μετὰ μίαν δεκατηρίδα ὅς ἴδωσιν οἱ ἐν Ἀθήναις πολλοὺς ἐφημερίους ἱερεῖς συνδυάζοντας τὸ πρῶτον τῆς φωτιστικῆς ἱκανότητος, ἥτοι ἀληθεῖς τοῦ Ἑδαγγελίου θεοδόξους ἱερεῖς.

Τόσον πολὺ ἡ ἰδέα τῆς μορφώσεως ἱκανῶν ἐν πᾶσιν ἱερέων εἶνε ξένη εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν ἀρμόδιων. Τὸ παρελθὸν ἔτος εἶδομεν δύο ἱερεῖς ἐγγήμους χειροτονηθέντας ἐν Ἀθήναις· ἀνεύνησας ! Διὰ τοῦ χειροτονήσεως ; λέγω εἰς τὸν ἑνα, ὃν συνήνευσε εἰς τὸν οἶκον ἐπισκόπου τινός. — Διὰ τὸ Καμετερόν μοι ἀπαντᾷ, ἀλλὰ διαρκῶς κατοικῶ ἐν Ἀθήναις ! Ἀπαντᾷ τὸν ἄλλον εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ Κυριακὸν κηρύγμα τῆς «Ἀναπλάσεως». Διὰ τοῦ χειροτονήσεως ; τὸν ἐρωτῶ. — Διὰ πῶθεν μοι ἀπαντᾷ ; Μετὰ δυσκολίας μοι δίδουν τὴν ἀδειαν νὰ λειτουργῶ, εἰμαι δυστυχής. — Ἀλλὰ διατὶ εἶχες τὴν ἐπιπολιότητα νὰ χειροτονηθῇ ; καὶ νὰ ᾔσῃ εἰς αὐτὴν τὴν κατὰστασιν καὶ νὰ κάμης δυστυχὴ τὴν σύζυγόν σου καὶ τὴν οἰκογενεάν σου ; Μοι ἀπήντησε κύβας τὴν κεφαλὴν ἐξ ἐντροπῆς καὶ μηδὲν εἰπὼν. Δύνανται παρακαλῶ νὰ ὑπάρχουν καὶ μεγάλα ἑκκλησιαστικὰ ἐγκλήματα ; Εἴπομεν δύο, οὗς ἐνεθυμήθημεν ἐκ τοῦ προγέροντος· ἀλλὰ πόσοι εἶνε, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφαρμόζεται τὸ κοινωνικὸν λόγιον ἀκάμει παπᾶ καὶ ἀπόλα με (ἀπόλυτόν με) εἰς τὸ λόγγο (εἰς τὸν ἐρηπὸν οἰκογενεῶν τόπον) ; Ταῦτα γινώσκουσι αἱ ὀλίγαι ἀληθεῖς Ἑλληνίδες τῶν Ἀθηνῶν αἱ ἀποτελοῦσαι τὸν ἱερὸν τῆς «Ἀναστάσεως» σύλλογον καὶ διψῶσαι δι' ἑαυτάς καὶ τὰς συμπολίτιδας τῶν θρησκευτικῶν φωτιστικῶν καὶ ἀπὸ τούτου ἐξαρτῶσαι τὸ θάρρος, τῶν ἐν τῷ ἁγνί τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ τὴν παρηγορίαν τῶν ἐν ταῖς ἀναποφύκτοις θλίψεσιν αὐτοῦ, ἐσκέφθησαν καὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἱδρυσιν Κυριακοῦ κηρύγματος, παρεκλέσαν δὲ τὸν Ἐφημέριον τοῦ Ἑφθήμερου καὶ καθηγητὴν τοῦ Πρίγκηπος Χριστο-

φόρου κ. Τιμοθέου Ἀναστασίου καὶ ἀνέθηκαν εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κηρύγματος.

Ἡ ἐναρξίς ἐγένετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς Κυριακῆς τῆς 4 Νοεμβρίου. Παρευρέθησαν αἱ κυραὶ τοῦ Συλλόγου καὶ πολλοὶ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀνεπτυγμένων· ὁ ἱερεὺς κήρυξ ἐξῆρε τὴν σημαντικὴν καὶ σπουδαίαν τάξιν ἀποστολῆς τοῦ Συλλόγου ἐν τῇ ζητήσῃ ὀρθοσκευτικῷ φωτισμοῦ. Κατέδειξεν, ὅτι Ἕλληνίδες μητέρες τοῦ παρόντος καὶ Ἕλληνίδες μητέρες τοῦ μέλλοντος ζητοῦσαι ἱερὰ ἀξίον τοῦ δεδοσμένου Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ ὀρθοσκευτικῶν φωτισμῶν ὑπὲρ τῶν ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένων κοινωνιῶν εἶνε ἀναντιρρήτως εἰς τὴν περιωπὴν τῆς ὑψίστης τιμῆς, εἰς τὴν ἡ Χριστὸς ἀνεδίδοι τὴν γυναικᾶ ἐν τῇ προσωπικῇ τῶν διακονουσῶν αὐτὸν γυναικῶν, ὥς ἀπὸ ἀμαρτωλῶν διὰ τῆς χάριτος τοῦ κατέστησεν ἁγίας· οἱ ἥρωες τῆς πίστεως καὶ τῆς φιλοπατρίας, ὡς ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ἱστορία, γεννῶνται μόνον ἀπὸ μητέρων, ὧν τὴν καρδίαν κατακατᾷ ὁ Ἰησοῦς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς τελειότητος ἀρετῆς. Ἵνα τελειώσῃ τὸ ἔργον τοῦ τοῦ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἔχει ἀνάγκην ταιούτων μητέρων, ἀλλ' Ἵνα ἀποκτήσωμεν τοιαύτας μητέρας γενικῶς, ἔχομεν ἀνάγκην ὀρθοσκείας, καὶ Ἵνα ἔχωμεν ὀρθοσκείαν, ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ἱερεῖς.

Εἰς τὸ ὅλον τῆς ἐναρξὶς τοῦ Κυριακοῦ κηρύγματος ἦτο τι συγκινητικὸν διὰ τὸν ὀρθοσκευτικὸν καὶ ἔθνικὸν χαρακτῆρα, ὃν ἔφερε.

*

Πρῶτον ἐγένετο προσευχὴ. Ἐπειτα χορὸς μαθητῶν τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς ὑπὸ τὸν ἐμπνευσμένον καθηγητὴν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς κ. Ι. Σακελλαρίδην ἔψαλε κατανυκτικώτατα τὸ φαιδρὸν τῆς Ἀναστάσεως κήρυγμα... καὶ τὸ «Προστασία τῶν Χριστιανῶν ἀνατίσχυοντε...» μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς ἡμέρας τὸ «Ἐλευθερία μὲν ἡ κρίσις γνωρίζεται, οἱ δὲ φαιδρὸς οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι...» καὶ ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὸν προσευχῆς ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

Πάντες ἀπῆλθον συγκινημένοι καὶ εὐχόμενοι εἰς τὸν Ὑψιστον νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς εὐσεβεῖς Ἕλληνίδας νὰ μέλουν σταθεραὶ μὲ αὐτοπάργυσιν εἰς τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπεχείρησαν. Εἶνε τιμὴ εἰς αὐτὰς μεγάλη, ἀλλὰ τιμὴ καὶ εἰς τὸ ἔθνος μας. Εἶνε ἡ εὐδαιμονία τοῦ οἴκου τῶν ὀρθοσκευτικῶν φωτισμῶν, ἀλλὰ καὶ εὐδαιμονία τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, διότι τὸ παράδειγμα τῶν ἀλλῶν θὰ ὑπερετίσῃ εἰς γενικὸν ὄφελος, καὶ τὸ Κυριακὸν κήρυγμα θὰ ὑπερετίσῃ εἰς γενικὸν ὄφελος.

Αἱ ἡμέλειαι, ὡς εἰκός, θὰ ἀρχῶνται ἀπὸ τῆς ἀνακτόξεως τῶν ἀρχῶν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ἀλλὰ θὰ τελειώσουν πάντοτε μὲ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἀρχῆς, ἡ ὅποια θὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν μέγαν τῆς Ἑλληνίδος μητρὸς προορισμὸν ἢ ταῦτ' αὐτὸν εἶπεν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀρχῶν τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας.

Καὶ ὁ γράψας τὰ ἀνωτέρω ἐν στιγμαῖς μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν νέαν ταύτην καὶ πρωτοφανῆ φωτιστικὴν ἐργασίαν εὐχεται ἀπὸ καρδίας νὰ μὴ διαφυσθῶσιν αἱ σω-

τήριοι ἱλιπιδες αἱ γεννηθεῖσαι εἰς τὴν καρδίαν ὧν τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν ἐναρξίν τοῦ Κυριακοῦ κηρύγματος καὶ ἐνθουσιασθέντων ἐκ τοῦ ἐπιχειρηθέντος φωτιστικοῦ ἔργου. Ὅπου πίστις καὶ ἀγάπη, ὅπου ταπεινοφροσύνη καὶ ἀγαθὴ προαίρεσις, ἐκεῖ ὁ παντοδύναμος Χριστὸς φωτίζει καὶ ἐνισχύει καὶ τὰ ἀδύνατα δυνατὰ ἀποδεικνύει. Τὸ πνευματικὸν μας συμπεριφέρων ζητοῦμεν καὶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἐργαζόμεθα· Ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν πάντοτε εὐρίσκεται καὶ τοὺς ἀλλοίους θὰ κάμῃ πολλούς, τοὺς δὲ ἀσθενεῖς θὰ ἀναδείξῃ δυνατοὺς καὶ μεγάλους. Γένετο!

Ἑλλήνων Ἱερεῖς.

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ

εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς ἐσοτῆς τῶν ἁγίων ἐνδύσεων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Καὶ ἐκεῖνοι μὲν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἦλθε, τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ ἄλγιν τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν ἀγριότητα· ἔτη δόλοκληρὰ διήλθε μὲ κόπους περισπούς, μὲ μαστιγώσεις, μὲ πληγὰς, μὲ φυλακίσεις, μὲ μαρτύρια, μὲ βασανισμούς, μὲ λιθοβολήσεις, μὲ ναυάγια, μὲ κινδύνους ἐκ ποταμῶν, ἐκ ληστῶν, ἐξ Ἰουδαίων, ἐξ ἔθνικων, ἐν πόλεσιν, ἐν ἐρημίαις, ἐν θαλάσσαις, ἐν ψευδαδέλφοις, μὲ μόχθους, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ πείναν, μὲ δίψαν, μὲ ψυχρὰς, μὲ γυμνότητα, μὲ μυρίας μερίμνας, μὲ δρόμον ἀδιάκοπον, μὲ κήρυγμα συχνόν, διηγετικόν, ἀκατάπαυστον, μὲ διδασκαλίαν δημοσίαν, μὲ συμβουλὰς κατ' ἴδιον, παρακαλῶν, ἱκετεύων, δακρύων, θωπεύων, διεγείρων, παρορμῶν, καταλύων, ἰδρύων, ἀσφαλίζων, στηρίζων, διδάσκων τὴν ἡμέραν, νοουμένων τὴν νύκτα, τρεφόμενος μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν χειρῶν του, τίποτε μὴ δεχόμενος αὐτὸς παρὰ τῶν ἀλλῶν, διδὼν αὐτὸς τὸν ἑαυτοῦ τὸν ὀλόκληρον διὰ τοὺς ἄλλους· τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς Ἑθνικούς, τοὺς φίλους, τοὺς ἐχθρούς, τοὺς ἀμαρτωλούς, τοὺς δικαίους· ὁμιλῶν πρὸς πάντας, ἀπολογούμενος πρὸς πάντας, προσπαθῶν νὰ κερδήσῃ πάντας, εὐχαριστημένος, ἐδραῖος, εὐδοκῶν εἰς ἀσθενείας, εἰς ὕβρεις, εἰς ἀνάγκας, εἰς διωγμούς, εἰς στενοχωρίας διὰ τὸν Χριστόν, πάντοτε ἀποδυνάστευον καὶ πάντοτε ζῶν, παιδευόμενος καὶ μὴ θανατούμενος, μηδὲν ἔχων καὶ τὰ πάντα κατέχων, πλούσιος ἐν τῇ πτωχείᾳ, περιχαρὴς ἐν τῇ λύπῃ, λοιδορούμενος καὶ ὅμως εὐλογῶν, διωκόμενος καὶ ὅμως ἀνεχόμενος, βλασφημούμενος καὶ ὅμως παρακαλῶν, ταπεινὸς πρὸς τοὺς μικροὺς, ἀπτόητος πρὸς τοὺς μεγάλους, πρὸς ὅλους χρεωστῶν καὶ δίδων ἀγάπην, θέλων τὴν σωτηρίαν ὧν καὶ τὸν φωτισμὸν, ἐπιθυμῶν νὰ ἀποθάνῃ, διὰ νὰ ᾔνῃ ὁμοῦ μὲ τὸν Χριστόν, ἀλλὰ μένων εἰς τὴν ζωὴν διὰ τὸ

ἀφελος τῶν ἄλλων, μὲ ὅλα τὰ κόματα τοῦ κόσμου, καὶ τὰς θουέλλας, καὶ τὰς καταγίδας καὶ τοὺς χειμῶνας καὶ τοὺς σάλους ἐναντίον του, ἀλλὰ προσπολλυμένους εἰς τὸν Κύριον μας τόσον, ὥστε νὰ ᾔνῃ ἀπ' αὐτὸν ἀναπόσπαστος, ἰσχυρότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς πειρασμούς, ἀπὸ ὅλους τοὺς κινδύνους, ἀπὸ ὅλα τὰ παθήματα, ἀπὸ ὅλα τὰ θάλαττα, ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπολαύσεις καὶ τὰς ἡδονάς, δυνατώτερος ἀπὸ ὅλας ὁμοῦ τὰς λεγόμενας τῶν δαιμόνων, τὸ ἐξαισιώτερον θαῦμα τῆς θείας χάριτος, μετὰ Χριστόν ἡ σεπτότερα καὶ λαμπρότερα μορφή ἀπὸ ὅσας ποτὲ κατηύρασαν καὶ θὰ καταυράσωσι τὴν γῆν. Καὶ διὰ τὸ ὅτι ἦτο τοιοῦτος, ὁ Εἰς οὐρανὸν, ὁ ἀσπλος, ὁ μόνος, ἔσυρε θριαμβευτικῶς οὐσίαν τοῦ ἔθνους, καὶ εἰλκυσε λαούς, καὶ ἐνέλησε πόλεις, καὶ ὑπερέβηκεν ἐμποδία, καὶ κατέβαλεν ἐχθρούς, καὶ ἐκαταύωσε τὰς ἐπιβουλὰς τῶν, τοὺς δόλους τῶν, τὰς προσβολὰς τῶν, τὰς μηχανὰς τῶν, καὶ περιέφερεν ἐν δόξῃ τὸν σταυρόν, καὶ διέχυσε τὰ φῶτα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔπλασε παρατάξεις χριστιανικάς, καὶ τὰς ἐπύκνωσε, καὶ τὰς ἐνίσχυσε, καὶ τὰς καταχύρωσε, καὶ ἐπέξτελλε τὸ κράτος τῆς πίστεως, καὶ ἐπολλαπλασίασε καὶ ἀνέψωψε τὰς θείας πυρὰς τῆς, ὁμοῦς πρὸς ποταμὸν ἀφρονῶν, ὁ ὁποῖος, ἐκφυγόμενος, ποτίζει πλείστας ἐκτάσεις, χωρὶς νὰ χάσῃ τίποτε ἐκ τοῦ πλούτου του, αὐξάνων μάλιστα αὐτὸν διὰ τὸ σποροποιεῖν, καὶ πρὸς φλόγα μοναδικὴν καὶ ἀπαράμιλλον, ἡ ὅποια, ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μεταδοθεῖσα, διεπλώθη εἰς ὅλην τὴν γῆν, φωτίζουσα καὶ καθαρίζουσα αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἀντείνεται πάντοτε πρὸς τὰ οὐράνια ὕψη, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐτρέφετο καὶ προσελάμβανεν ὅλην τῆς τὴν ἔντασιν καὶ ὅλην τῆς τὴν λαμπρότητα.

Καὶ ἡ θεία ἐκείνη κορυφή, ἡ τοιοῦτοτρόπως ζήσασα, καὶ ἐπαξίως κατέλυσε τὸν ἐπίγειον αὐτῆς βίον· ὅτε τὸν δρόμον ἐτελείωσεν, ὅτε τὸ ἔργον συνεπλήρωσεν, ὅτε ὁ στόλος ἐτίθη ἀκατάλυτος, καὶ ἡ ἀναρτήσασα φλόξ ἐξεσπάρθη ἀσβεστος, ὅτε τὸ στόμα τὸ εὐλαλον ἀπέμεινε ἀθάνατον καὶ ἀσίγητον διὰ τῶν θαυμασίων ἐπιστολῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀφῆκεν ὅλην τὴν φωνὴν καὶ τὴν πνοὴν τοῦ ὅλου, τότε ὁ μυριάκις περιελθὼν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του, ὁ κήρυξας ὡς τὴν μεγαλειότητα τῶν εὐχαριστήσεων τὸ πάσχειν διὰ τὸν Χριστόν, ὁ ἐπιθυμήσας νὰ ἀναλύσῃ, διὰ νὰ ᾔνῃ μετ' ἑκείνου, εἶδε τὸν πόθον τοῦ ἱκανοποιούμενου, καὶ ὁ ἰδρυτὴς τῶν ἐκκλησιῶν, ὁ ἅγιος τῶν ψυχῶν, ὁ ὑπάτος καὶ βασιλικώτατος τῶν ἀποστόλων, ἐξέχυσε τὸ αἷμα τοῦ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου του, ὡς εἰς αὐτὸν ἀφίερωσεν ὅλην τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ μαρτυρικὴν καὶ ἀπαράμιλλον ζωὴν του, καὶ ἀπέπτη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐκείνους, εἰς τὰ μυστήρια τῶν ὁποίων καὶ ζῶν ἀκόμη δι' ὑπερφυσικῆς ἀρπαγῆς καὶ παρουσίας εἶχε κοινωνήσει. Καὶ διὰ νὰ τελειώσω ἀναφέρον τὴν γνώμην τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὁ Παῦλος ἀνεδείχθη ὑπὲρ ὅλους ὁμοῦ τοὺς δικαίους, τοὺς πατριάρχας, τοὺς ἁγίους, ὑπὲρ τὸν Ἀβελ, καὶ τὸν Νῶε, καὶ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸν Ἰώβ, καὶ τὸν Μωϋσῆν, καὶ τὸν Δαυὶδ, καὶ τὸν Ἡλίου, καὶ αὐτὸν τὸν Ἰωάννην, καὶ τοὺς ἀγγέλους ἀκόμη, καὶ

πρὸς αὐτὸν ὅσοι καὶ δὲν δύνανται νὰ ᾔνῃ, διότι εἶνε ἀσύγκριτος καὶ ἀπαράμιλλος, καὶ οὔτε γροσὸς, οὔτε ἀδάμας, οὔτε ἄλλος τις ἀπὸ τοῦ πολυτίμου καὶ πολυτελεῖς λίθου δίνεται νὰ δώσῃ εἰκόνα τινὴ αὐτοῦ.

Τοιοῦτον λοιπὸν ἀποστόλων καὶ ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἱερὰν μνήμην πανηγυρίζομεν καὶ γεραίρομεν σήμερον, ἀδελφοί. Προβάλλουσι δύο, ἀλλ' ὁ καθέ τις τῶν δυνάται νὰ ἐπισκεύσῃ ὅλας τὰς κοσμικὰς δόξας καὶ λαμπρότητας· ἀνώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς σοφούς, ἀπὸ ὅλους τοὺς ῥήτορας, ἀπὸ ὅλους τοὺς βασιλεῖς, ἀπὸ ὅλους τοὺς κατακτητοράς, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκείνους, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀκατάκτους, καὶ τοὺς ὡσεὶ ἀσθενεῖς, διότι ἀπὸ παντοῦ διαλαλοῦνται τὰ κατορθώματα αὐτῶν καὶ τὰ τρήματα· ἡμεῖς δὲ τὴν καλητέραν ἀπόδειξιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς σεβασμοῦ μας θέλομεν δώσῃ, ἐάν ἀφυσιωθῶμεν θερμότερον καὶ φλογερότερον εἰς τὴν ἁγίαν ἐκείνην πίστιν, εἰς τὴν ὅποιαν ἔδωκαν ἐκείνοι ὅλην τὴν ζωὴν καὶ προσέφεραν ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ αἷμα τῶν.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς.

(Ἑρμ. Β'. 14—22).

Ὁ Κύριος· ἡμῶν Ἰησοῦς εἶνε ἡ εἰρήνη ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι πιστεύουσι εἰς αὐτόν καὶ γίνονται γνήσιοι καὶ ἀληθινοὶ ἀκόλουθοί του. Διότι καὶ τὰς ψυχὰς τῶν εἰρηνοποιεῖ ἀφαιρῶν τὰ πάθη ἐξ αὐτῶν, καὶ ἀναμεταξὺ τῶν τοῦ συνδέει ἀδελφικῶς διὰ τῆς ἀγάπης, οὕτως ὥστε νὰ ζῶν εἰρηνικῶς, χωρὶς ἐχθρας, καὶ μίσου, καὶ συγκρούσεις καὶ μάχας.

Ὁ Χριστὸς λοιπὸν εἰρηνοποιεῖ καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας· ἀπ' ἐνὸς μὲν ἀναμεταξὺ τῶν, διότι εἶσι ἐξ αὐτῶν γίνονται χριστιανοὶ δὲν μισοῦνται πλέον καὶ δὲν ἀλληλοκαταφρονοῦνται, ἀλλὰ ζῶσιν ὡς ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι· ἐξ ἄλλου δὲ τοὺς ἔφερεν εἰς εἰρήνην πρὸς τὸν Θεόν· διότι, ἐνῶ πρὶν τοὺς ἐχάριζεν ἀπ' αὐτὸν ὡς μεσότητον ἢ ἁμαρτίαν, ὁ Χριστὸς κατέρριψε καὶ κατέλυσε τὸ μεσότητον τοῦτο διὰ τῆς οὐσίας τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ὡς μεσότης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἐπέφερε τὴν συμφιλίωσιν μεταξὺ αὐτῶν.

Καὶ τὸν μὲν παλαιὸν νόμον, ὅστις ἦτο μόνον διὰ τοὺς Ἰουδαίους, κατήργησεν, ἐντὶ αὐτοῦ δὲ ἔφερε τὰ δόγματα καὶ τὰς διατάξεις τῆς νέας Διαθήκης, τὰ ὅποια ἔδωκε δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοιοῦτοτρόπως Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες βαπτίζονται καὶ ἀνταναμύονται μεταβάλλονται εἰς νέον ἄνθρωπον, τῆς χάριτος καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ εἰρηνοποιοῦνται ἀναμεταξὺ τῶν καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ εἰρηνοποίησις αὕτη καὶ ἡ συνδιαλλαγή ἐγένετο διὰ τῆς σταυρώσεως τοῦ σώματός του, τοῦ ὁποίου τὸ πάθος

και η θυσία επέφερε τον εξιλασμόν της θείας δικαιοσύνης και έδωκεν εις την πιστεύοντα την ήλικήν δύναμιν να κατανακῇ εντός του τὴν ἁμαρτίαν και να γίνηται φίλος και τέκνον του Θεού. Και πρὸ του θανάτου του δέ, κηρύττων τὸ εὐαγγέλιόν του, μᾶς ἐδίδε τὴν ἐντολήν να εἰσυνεύωμεν, και διὰ τοῦ θανάτου του και τῆς ἀποστολῆς τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου μᾶς ἔκαμεν ἱκανοὺς να πραγματοποιώμεν τὴν εἰρήνην εις τὰς ψυχὰς μας και εις τὸν βίον μας, εἴτε Ἰουδαῖοι προηγουμένοις ἡμεῖς εἴτε Εἰδωλοῦλτροι.

Ἡ προσέγγις μας αὐτῇ πρὸς τὸν Θεὸν μόνον ἐν τῇ θεῇ χάριτι και διὰ τοῦ Χριστοῦ κατορθώνεται, και αὐτὸς μόνος εἶνε ὁ εἰρηνευτὴς και συμψιλιωτὴς ἡμῶν μετὰ τοῦ σώρακίου πατρὸς μας. Ἐπομένως, ἄδελφοι Ἐψέσαιο, οἱ ἐποιοὶ προηγουμένοις ἤθεε μακρὸν τοῦ ἁγίου Θεοῦ, δὲν εἰσθε πλέον ξένοι πρὸς τὰς θείας διαθήκας και ἐπαγγελίας και ἄλλότριοι πρὸς τὸν Θεὸν και τοὺς πολίτας και κληρονόμους τῆς βασιλείας του, ἀλλ' εἰσθε ἄδελφοι και συμπολίται τῶν ἁγίων, και οἰκείοι τοῦ Θεοῦ, και ἔμφυχοι λίθοι μιᾶς και τῆς αὐτῆς οἰκοδομῆς, τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὡς θεμέλιον μὲν ἔχει τοὺς ἀποστόλους και τοὺς προφῆτας και τὸν λόγον αὐτῶν, ὡς ἀκρογωνκίον δὲ λίθον αὐτὴν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἡ εἰς τοῦ του σημερινῆς ἀκλονήτως Ἐκκλησίᾳ δέχεται πάντοτε νέα μέλη, τὰ ὅποια συναρμολογοῦνται μετὰ τῶν και πληθύνονται, και ἀπελευθεῖται καὶ ἔμφυχον ἅγιον, τὸν ὁποῖον συντηρεῖ και προάγει ὁ Θεός. Καὶ διὰ τοῦτου συναποτελεῖτε και σὲς μέρη τῆς πνευματικῆς ταύτης οἰκοδομῆς, τοῦ ἁγίου τοῦτου ναοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον κατοικεῖ ὁ Θεός, και ὅστις αὐξάνει ὡς διὰ νέων πιστῶν, τοὺς ὁποῖους ἐλάνει και ἁγιαζει ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου.

ΕΞΕΛΟΘΗ

ὁ πρῶτος Τόμος τῶν Ὁμιλιῶν τοῦ κ. Μιχ. Ι. Γαλανοῦ εἰς τὰς Εὐαγγελικὰς περικοπὰς τῶν ἐπιστημονικῶν ἐορτῶν και τὴν μνήμην τῶν κατ' αὐτὰς πανηγυριζομένων ἁγίων. Ἐν τῷ Τόμῳ τούτῳ ἐμπεριέχονται ὁμιλίαι: 1ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς 1ης Ἰανουαρίου 2ον) Ὁμιλία εἰς τὴν ἐορτὴν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου 3ον) Ὁμιλία εἰς τὰ Ἄγια Θεοφάνεια 4ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Συναξιν τοῦ Προδρόμου και Βαπτ. Ἰωάννου 5ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν τῆς ἐορτῆς Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου 6ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Μνήμην Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου 7ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς ἐορτῆς Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου 8ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Μνήμην Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου 9ον) Ὁμιλία εἰς τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας 10ον) Ὁμιλία εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς 11ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περι. και τὴν μνήμην Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου 12ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγ. Χαραλάμους και εἰς τὸ μαρτύριον αὐτοῦ 13ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν και τὴν ἐορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

14ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Μνήμην τοῦ Ἀγ. Μεγάλ. Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου 15ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν τῆς Ἀγ. Μεγαλομ. Εἰρήνης 16ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Μνήμην τῆς Ἀγ. Μεγαλομ. Εἰρήνης 17ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν τῆς ἐορτῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 18ον) Ὁμιλία εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 19ον) Ὁμιλία εἰς τὴν Εὐαγγ. περικοπὴν τῆς ἐορτῆς τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου και Ἐλένης 20ον) Ὁμιλία εἰς τὴν μνήμην τῶν Ἀγ. Κωνσταντίνου και Ἐλένης 21ον) Ὁμιλία εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀναλήψεως 22ον) Ὁμιλία εἰς τὸ Γενέθλιον Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου 23ον) Ὁμιλία εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀποστόλων Πέτρου και Παύλου 24ον) Ὁμιλία εἰς τὴν μνήμην τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων τῶν δώδεκα.

Ἐκαστον ἀντίτυπον τιμᾶται 1 δραχμῇ διὰ τὸ ἔσο. τερικόν, 1 χρ. φράγκον διὰ τὸ ἐξωτερικόν, και πέμπεται προπαρατελλομένου τοῦ ἀντιτίμου πρὸς τὸν κ. Μιχ. Ι. Γαλανόν, διευθυντὴν τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀνταποκριταὶ τῆς «Ἀναπλάσεως» νὰ ἐνεργήσωσι δραστηρίως πρὸς ἐξασφαζίν τῶν δρειλομένων συνδρομῶν και ἀποστολῆν αὐτῶν ἐντός τοῦ ἐρχομένου μηνὸς Δεκεμβρίου. Παρακαλοῦνται πρὸς τούτοις νὰ μᾶς δώσωσι ἐγκαιρῶς τὰ δόματα τῶν πληρωσάντων, διότι τὸ φύλλον μόνον πρὸς αὐτοὺς θὰ σταλῇ, θὰ διακοπῇ δὲ ἡ ἀποστολὴ του πρὸς ὅσους δὲν πληρώσωσι μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου.

Ἀηλοῦται ἐπίσης, ὅτι ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους 1903 συνδρομεῖται εἰς τὴν «Ἀναπλάσιν» θὰ ἐγγράφονται ἀπὸ τὴν πρῶτην ἐκάστου μηνός, ἡ δὲ συνδρομὴ ἀπαράδεκτος θὰ ᾖ προπληρωτα.

Ὡς πρὸς τὸ δηλοῦται, ὅτι ἐκ τῶν ἤδη συνδρομητῶν ὅσοι μένουσιν και διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ πληρώσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν ἐντὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐξαμήνου.

Εἰς τὰ μέτρα ταῦτα προβαίνομεν δι' οὗ λόγους ἐξεθέσμεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 253 φύλλον τῆς «Ἀναπλάσεως», και ὅπως δυνηθῶμεν νὰ χρησιμοποιώμεν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ δευτέρου ἐξαμήνου εἰς τὴν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διδασκαλίαν τοῦ θεῖου λόγου.

Ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἀναπλάσεως»

Μιχ. Ι. Γαλανός.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ἈΝΑΠΛΑΣΕΩΣ.

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ μεγάλῃ νεοκτιστῇ αἰθούσῃ τοῦ Παρθεναγωγείου Διαληγμᾶ Κυριακῇ 17 Νοεμβρίου ὥρ. 6—7 μ.μ. Ἀρχιμ. Πανάρετος Δουληγέρης.

Ἐν Πειραιεὶ τὴν μὲν Πέμπτην 14 Νοεμβρίου ὥρ. 7—8 μ.μ. ἐν τῷ παρὰ τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Παρθεναγωγείῳ Μιχ. Ι. Γαλανός, τὴν δὲ Κυριακὴν 17 Νοεμβρίου ἐν τῷ Ζαυγείῳ Ὀρφανοτροφείῳ ὥρ. 3—4 μ.μ. Μιχ. Ι. Γαλανός.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ

66—Ὄδὸς Ἀδριανῶν—66